

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України

№ 240 • Субота, 14 грудня 1991 року

Ціна 30 коп.

(Підлягає рецензуванню)

2 СВІТЛА ЛЮДИНА З МАЙБУТНЬОГО

Два роки тому помер
Андрій Дмитрович Сахаров

12 Парламент розглядає питання про роздержавлення і приватизацію у відносині від програми демонополізаційних заходів. Це може звести нанівець усі зусилля щодо справедливої та ефективного розподілу державного майна серед громадян.

13 Про це читайте статті докторів енономічних наук В. Габа і В. Столярєва.

ПРОВОКАЦІЯ У ПРИДНІСТРОВІ

За повідомленням депутата міськради Дубоссар, редакторів газети «Трудовий Тирасполь» Дмитра Кондратюка, 13 грудня о 6 годині ринку зв'язі поліції особливого призначення з Ілкішова вилучили місто Дубоссари. Вбито кілька чоловіків зі складу батальйону «Дністр» Придніпровської Молдавської Республіки. Є поранені серед мирного населення.

За повідомлення МВС Молдови, напад на Дубоссари здійснено у відповідь на обстріл міста молдавської поліції з боку Придністровської Молдавської Республіки. Місто розділено на дві частини, які контролюються силами молдавської і придністровської сторін.

У НАСТУПНОМУ НОМЕРІ

Закон України
ПРО ПЕНСІЙНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ГЕНЕРАЛЬНИЙ секретар ООН Х. Перес до Кувейту прийняв у середу постійного представника України при ООН Г. Удовина, який проінформував його про підсумки проведеного в республіці референдуму, обранні Президента, а також про основні зовнішньополітичні концепції, якими керуватимуться надалі незалежна Українська держава.

Постійний представник вручив генеральному секретареві ООН текст Записки Верховної Ради України до парламенту і народів світу. Того ж дня його розповсюджено як офіційний документ Генеральної Асамблеї ООН.

ДЕПУТАТИ Тернопільської обласної Ради звернулися до прокуратури та міністерства внутрішніх справ України з вимогою усунути від займих посад прокурора області та начальника обласного управління внутрішніх справ Народні обранці вимагають також розпустити нинішній склад відповідних органів, заманивши на їх дії в період серпневого державного заголову.

ГАЗЕТА «Комсомольська правда» з посередженням Іспішанської інформаційної агенції ЄФЕ і газету «Делі» повідомляла, що на підприємстві «Графікс» в Черкасах, що у провінції Бінські, у обставинах авіаційної секретності друкується українській гроші — 10 мільйонів баннотів на загальну суму близько мільярда карбованців.

Шановні видання і агенство зняли у спільний телефон. Переглянути гроші з проведеним. Як повідомили «Голосу України» інформаційні джерела, в Іспішанській друкарні не гроші, а купюни. Очевидно, на одному із дочірніх підприємств французької фірми, яка виконує замовлення українського уряду.

Ось так, довіряй, але перевірай.

3 МЕТОДО віднаходження матеріальної зацікавленості виробників у розвитку хуторного зацікавлення. Кабінет міністрів України встановив, що господарства, які виробляють хуторних звірів квіткового розведення, продають у державні ресурси хуторським (вільним) цінами.

ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ КРАВЧУКОВІ ЛЕОНІДОВІ МАКАРОВИЧУ

Шановний пане Президенте!
Провід Народного Руху України вітає вас зі вступом на найвищу державну посаду незалежної України.

Позички, вкладені у ваші програми, близькі до нових програм нашої організації, і в головному питанні — побудові незалежної демократичної України меншальницькими правими шляхом — вони повністю збігаються. Замовляючи на спільність мети та бачення ідей до її досягнення, ми готові підтримувати вашу дію в усіх, що ми має розробити і в платформі Руху, що справжнє на державне будівництво України. Бажаємо вам успіхів у справі відродження України, утвердження її державності.

Голова Народного Руху України
Іван ДРАЧ

Л. М. КРАВЧУК ПРИЙНЯВ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРЕДСТАВНИКА УРЯДУ ЯПОЇНІ

Японський уряд надає великого значення тому факту, що незалежність України проголошена на основі волевиявлення всього народу. Про це заявив 13 грудня спеціальний представник уряду Японії Хіроюкі Араї під час розмови з Президентом України Л. Кравчуком. Він сподівається, провідатиме гостя, на який внесок України у встановлення нового світового порядку, який характеризуватиметься справедливістю і рівноправністю у міжнародних відносинах.

Як провідав гостя Л. Кравчука ознайомили його з керівництвом укладення Угоди про Співдружність Незалежних Держав. Президент оцінив перспективні цілі угоди як хороші. Багато республік колишнього Радянського Союзу вже висловилися за неї. Хоча, зазначив, потрібні були певний час для відпрацювання механізмів зв'язку між державами, які входять у співдружність, відносини з іншими країнами.

16 «ДИВНІ» ЛЮДИ З СЕЛА МАТУСІВ

Воїстину дивні... Хіба ж можна ділити односельців на «своїх» і «чужих»?

Усі ми — народ єдиної, незалежної України.

7

ПРАВДА ЧОРНОБИЛЯ:
КОЛО ПЕРШЕ

6

В номері за 16 грудня в наші газети надруковано текст Угоди про створення Співдружності Незалежних Держав, підписаної в Мінську керівниками протреститів. Тоді ж ми опублікували нашіх читачів, що вразило, що під час ратифікації мовили певні зміни й уточнення.

Верховна Рада України ратифікувала Угоду, додано до неї свої Застереження. Повний текст Угоди з урахуванням цих застережень надруковано в газеті за 13 грудня. Її текст редакції не змінили, хоча, оскільки підписує її ратифікуючу Угоду слід друкувати окремо і також окремо Застереження. Як

документ, який додає нашіх сторони, маючи на це право. Отож, виправляючи свою помилку. Другою окремо текст Застережень, прийнятих Верховною Радою України, і коментар спеціаліста про правові основи такого роду застережень, зроблених однією з сторін.

Застереження Верховної Ради України до Угоди про створення Співдружності Незалежних Держав, підписаної від імені України 8 грудня 1991 року в Мінську

1) Згідно зі статтею 3, члени Співдружності Сторони, бажаючи сприяти впровадженню, збереженню і розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності національних меншостей, які населяють її територію, і уникнути етнополітичних конфліктів, що склалася, бере їх під свій захист.

2) Згідно зі статтею 5 Угоди, Високі Договірні Сторони визнають і поважають територіальну цілісність однієї з недоторканності існуючих між ними державних кордонів. Вони гарантують на взаємній основі відкритості існуючих між ними державних кордонів безперешкодишного вільного переміщення громадян і передачі інформації в рамках Співдружності, і з цією метою наближеним часом вироблять відповідну правову базу.

3) Згідно зі статтею 6, Держави — члени Співдружності, «впроваджують розроблені на цих територіях утворювання збройних сил коаліційного Союзу РСР і створюючи на їх базі власні збройні сили, співробітничатимуть у забезпеченні міжнародного миру та безпеки, здійсненні ефективних заходів щодо сорочення озброєння і воєнних витрат. Вони припинять до ліквідації всі

ядерних озброєнь, загальною і повною розробкою під суверенним міжнародним контролем.

Сторони поважають прагнення учасників Угоди, які бажають набуття статусу без'ядерної чи нейтральної держави.

До повного знищення ядерної зброї на їх територіях Держави — члени Співдружності зберігатимуть і підтримуватимуть під об'єднаним наглядом спільного воєно-стратегічного простору і єдиний контроль над ядерною зброєю, порядок здійснення якого регулюється спеціальною угодою. Для цього положення припиняться відносно зброї, на території якої буде знищена ядерна зброя у відповідності з міжнародною угодою і під міжнародним контролем.

Вони також спільно гарантують необхідні умови розміщення, функціонування, матеріального і соціального забезпечення стратегічних збройних сил. Сторони погоджуються проводити спільну політику з питань соціального захисту і легального забезпечення військомобільності з їхніх сімей.

4) згідно зі статтею 7 Уго-

ди, Високі Договірні Сторони визнають, що до сфери їх співробітництва, яке реалізується на рівноправній основі через координаційні інститути Співдружності, належать: — консультації в галузі зовнішньої політики;

— розвиток спільного економічного простору, участь у загальноєвропейському та євразійському ринках, внутрішній політиці;

— розвиток власних систем транспорту і зв'язку;

— координація навколишнього середовища, участь у створенні всеосяжної міжнародної системи екологічної безпеки; — боротьба з організованою злочинністю.

Координаційні інститути створюються на первинній основі і їх рекомендації приймаються консенсусом.

5) згідно зі статтею 9, спори щодо тлумачення і застосування цілей Угоди підлягають вирішенню шляхом переговорів на основі міжнародного права.

6) згідно зі статтею 10, кожна з Високих Договірних Сторін залишає за собою право припинити дію або припинити дію цієї Угоди або окремих її статей, повідомивши про це учасників Угоди за рік.

Положення цієї Угоди мо-

жуть бути доповнені або змінені за взаємною згодою Високих Договірних Сторін.

7) стаття 11 Угоди тавтологічна і підлягає вилученню.

8) згідно зі статтею 12, Високі Договірні Сторони гарантують вилучення і відплату до національного законодавства, міжнародних зобов'язань, що випливають для них з договорів колишнього Союзу РСР.

9) ця Угода підлягає ратифікації і набравши чинності з моменту обміну ратифікаційними грамотами. Обмін ратифікаційними грамотами відбудеться в м. Мінську. Допо-

витарем Угоди буде Уряд Республіки Беларусь.

10) до абзацу 1 преамбули після слів «Союз РСР» як вставити слово «держави».

11) до абзацу 3 преамбули після слів «побудувати встановити слово «незалежні».

12) до абзацу 4 преамбули після слів «внутрішні справи» вставити слова «територіальної цілісності та недоторканності кордонів».

Голова Верховної Ради України

І. ПЛЮЩ

м. Київ
10 грудня 1991 року.

Приймаючи до уваги виклики, що допів України зміну Угоди, підписаної в Мінську, пропонується до Застережень, які має прийняти Верховна Рада України, внести ще одне застереження:

1. Змінити назву Угоди, виключивши з її назви слово «Співдружності» писати з малої літери. Заголовок має читатися так: «Угода про співдружність незалежних держав».

2. Відповісти до цього зміни 51:

Високі Договірні Сторони приймають рішення про співдружність незалежних держав.

3. Статтею 6 починається зі слів «Високі Договірні Сторони, зважів на Держави — члени Співдружності».

4. Третій абзац статті 6 починається зі слів «Високі Договірні Сторони, зважів на Держави — члени Співдружності».

Прийнято Верховною Радою України 12 грудня 1991 року.

Коментар спеціаліста

Застереження мають силу

При укладанні багатосторонніх міжнародних договорів держави досить часто заявляють свої застереження щодо окремих положень договору, які з тих чи інших причин не задовольняють того чи іншого учасника договору.

Заява застереження є загальною назвою суверенних прав кожної держави. Порядок формування застережень та їхній юридичний наслідок визначені Віденською Конвенцією 1968 р. про право міжнародних договорів. Відповідно до Конвенції «застереження означає одностороннє заяву у будь-якому формі, що робить не підвладною назовою, зроблену державою при підписанні, ратифікації, прийнятті або зат-

вердженні договору або призначенні до нього, за допомогою якої держава бажає виключити або змінити юридичну дію певних положень договору з їхньою застосуванням щодо себе».

Застереження, якщо виключає згода з застереженням та заперечення проти застереження повинні бути зроблені у письмовій формі та доведені до відома договірних і інших держав, які мають право стати учасниками договору.

Відповідно до статті 21 Віденської Конвенції про право міжнародних договорів «заявлене застереження змінює положення договору, якщо воно стосується, в межах змісту і сфери дії застереження, ви-

Україна зробила застереження щодо Угоди від 8 грудня 1991 р. про створення Співдружності Незалежних Держав у письмовій і чітко визначеній формі в день ратифікації цієї угоди. Повний текст цих Застережень було передано в Мінську та Росії. Парламенти цих держав ратифікували Угоду після України, не заявивши заперечень проти українських застережень. Отже, всі положення Угоди про Співдружність Незалежних Держав, щодо яких Україна зробила застереження, діятимуть у її відносинах з Білоруссю і Росією так, як її сформулювали в Застереженнях, склавених Верховною Радою України.

Володимир ВАСИЛЕНКО, головний консультант групи наукових консультантів Верховної Ради України, доктор юридичних наук, професор.

Думка з приводу

Як ми ставитесь до Угоди про співдружність незалежних держав — з таким запитанням ми звернувшись до громадян Кримської АРСР. Ось що вони сказали:

Тетяна КАРБОВЕНКО, художки керівник Кримської державної філармонії:

— Вважаю, що ця Угода дає нам змогу поводити себе без знання про якусь неспівпадінню простору коаліційного Союзу. Не мою думку, це портрету для України.

Мустафа ДЖЕМІЛІВ, голова кримсько-татарського меджлису:

— Подія нас, кримських татар, приголомшила. Ми говоримо за незалежну Україну, за її країну, до якої ми віримо всім кандидатам у Президенти, є тут отаке... Але будемо сподіватися, що до створення нового союзу справа не дійде.

Олександр ФЕДОРЕНКО, доцент, завідувач кафедри загальної кімлі Сімферопольського держуніверситету:

— Щось однозначне сказати важко. Поки не час. Але загальна Угода про співдружність мені не подобається. Невже нас знову етютують у Європі, неважно знову України втратити такі і не зобов'язують нехотіти!

Володимир ТРОШКІН, заслужений майстер спорту, тренер національної Федерації футболу України:

— До цього етапу поставився цілком скептично. Наша дер-

жала не атречка суверенітету, продовжує свою розбудову. Але робитиме це, як на мене, в значно спокійнішому темпі, ніж нинішній. Що ж футболісти ніколи не мали незалежних крайлімів тривати. І на рівні національних збірних, і на клубному рівні в складі національних збірних та національних турнірів.

Віктор БЕЗВЕРХИЙ, президент ФК «Динамо» (Київ):

— Отим одразу визначитися важко. Небачимо небажаним чином визначити ці документи. І все ж, гадаю, що все це зробить було необхідно. Це, можливо, тактичний хитр українських керівників. Договір певною мірою, повинен роз'яснити нам рини.

БОБОРОННА ДОКТРИНА УКРАЇНИ

Міністр оборони України, генерал-полковник завізії

Костянтин Морозов інтенсивно ухора на прес-конференції для радянських та зарубіжних журналістів, відповів на запитання представників за собою масової інформації, які виникли з зв'язку з Указом Президента України Леоніда Кравчука від 12 грудня. Він заявив про незмінність позиції України щодо необхідності спільного командування стратегічними збройними силами, спільного контролю

держав, які підписали Угоду, над ядерною зброєю.

Костянтин Морозов повідомив також, що Кабінетом міністрів України розроблено програму сорочення кількості військомобільності на території республіки, перекваліфікації звільнених військомобільності і їхнього подальшого працевлаштування, а також програму забезпечення житлом і підсилення зарплат військомобільності на основі індексації.

Костянтин ПАРШУКРА.

ду: думка ділової людини

ТАК. АЛЕ ЧЕСНА

Олександр

спеціально
де компактно
обхідні служ-
термінового
од між брокер-
ам і фірмами,
має двісті. Во-
ють інтерес
підприємств і
раїни, Російсь-
Прибалтики,
Молдови.

одеямо цент-
формаційну ме-
е всі обласні
а також ми-
не підпоряд-
ому — підви-
сть біржі.

ре Михайлови-
окрім інфор-
УТБ з інши-

огосити: діло-
тво з іншими
почалося скла-
ж торгів
ш угоди ми-
ськими коле-
Львові, До-
годині підтриму-
ю біржами.

остає кількість
ринку по-
урення між ін-

Виграє той,
адишу концеп-
ржової струк-
обіати інших у
у економічно-
Ідеться про
підприємств. У
їні колеги з
звинували
ах, але це не
сності. У такій
вати ми не бу-

скільки ефек-
діє кожна

Івви ЛЕВЧЕНКО.

НІ ДО МІСТА

Телеграфним рядком з Криму

БУТИ В ЯЛТІ
ГРЕЦЬКІЙ ГІМНАЗІЇ

Конференція з проб-
лем викладання грець-
кої мови відбулася в
Ялті. Гості з різних міст
України, а також суве-
ренних республік коли-
шнього Союзу, наголо-
сили на необхідності ви-
вчати грецьку мову в
тих чи інших учбових
закладах і були єдині в
тому, що пора вже від-
крити в Ялті грецьку
гімназію, яка в XIX—XX
століттях мала велику
славу.

ПРИВАТИЗУЮТЬ
«ЖОВТНЕВУ
РЕВОЛЮЦІЮ»

Трудовий колектив кол-
госпу імені Жовтневої
революції Красогагар-
дського району вирі-
шив приватизувати своє
господарство. Залежно
від стажу роботи і тру-
дового вкладу кожному
налогоспівнику визна-
ється його пай.

ЛІКУВАТИСЯ НА
КУБУ

Із Сімферополя ви-
летіли лікуватися на Ку-
бу 24 хлопчиків та дів-
чаток, які були евакуйо-
вані з Чорнобиля, а
нні з батьками жи-
ють у Криму. Поїзду
фінаंसують кримська
асоціація «Пам'ять Чор-
нобиля», радгосп-завод
«Виноградний», об'єд-
нання «Кримтютюн».

УПЕРШЕ ЗА 74
РОКИ

видано карту Севасто-
поля, на якій позначено
всі вулиці, обнародувані
копії «секретні».

НА АУКЦІОН
«СОТБІ»

Удруге за історію віт-
чизняного виворобства
на знаменитий Лондон-
ський аукціон «Сотбі»
відправлено вно з ко-
лекції всесвітньовідомо-
го комбінату «Массандра».
У квітні 1990 ро-
ку рекордсменом на
аукціоні став портвейн
білий «Лівадія», за дві
пляшки якого було ви-
ручено 5 800 фунтів стер-
лінгів.

ТЕАТРАЛЬНИЙ
КЛАС

У середній школі
№ 14 міста Севастополя
відкрито перший у Кри-
му театральний клас. Че-
тири роки з 8 по 11
клас школярі оволодіва-
тимуть усіма секретами
мистецтва з тим,
щоб згодом продовжити
навчання у театральних
вузах.

ПАКЕТ ЗДОРОВ'Я

У Саках на гідрологіч-
ній станції випущено
першу партію знамен-
ного сакського бопота
в банках. Придбавши
такий пакет з бальзамом
здоров'я, відпочиваючі
на курорті зможуть че-
рез деякий час повторити
курс лікування без-
посередньо вдома.

УПЕРЕД, ДО
КОМУНІЗМУ!

Євпаторійський міськ-
виноном зареєстрував
громадсько-політичний
рух «Комуністи за де-
мократію і соціалізм».
До нього ввійшли колишні
члени КПРС, які
ставлять за мету відрод-
ження соціалістичних і
комуністичних ідеалів.

Олександр ПІЛАТ.

Навколومیстецькі новини

НЕКРУГЛА ДАТА

В очей більшості теат-
ральний художник — іби-
акосі і не художник, а тому
не може бути знаменитим.
Це, звісно, зовсім не так.
Приміром, київський сцено-
граф Михайло Френкель —
знаменитість масштабу єв-
ропейського. Стаж творчос-
ті Френкеля — 27 років. З
цієї неогди у Центрі культу-
ри (Хрещатик, 2) відкрито
його персональний виставку.
Тем — не пише ескізів і ме-
кетів вистав, а ще й графічні
роботи Майстра.

Світлан
УНІГОВСЬКА.На фото: Михайло Френ-
кель.

іржові новини

КАРБОВАНЕЦЬ УПАВ

Останніми днями увагу ді-
лового світу було приверну-
то Бундесбанку (Центральний
банк Німеччини), який пови-
нен був підняти свою від-
соткову позикову ставку.
Проте було оголошено, що
ставка не буде змінена, і ді-
ло Захід полегш — зіт-
хнув, але, очевидно, нена-
довго. Очікують, що Німеч-
чина підніме відсоток за по-
зику негайно після наради
країн Спільного ринку. Це
повин виклика танцюго-
ву реакцію підвищення про-
центних ставок у Європі.

Центральний банк Швеції,
наприклад, вже оголосив про
підвищення своєї ставки на
шість відсотків. Це зробле-
но з метою захисту націо-
нальної валюти, яка все
більше витісняє за межі кра-
їни. Не виключено також,
що шведську крону може
спіткати доля фінської мар-
ки і вона буде частково де-
вальвована, а ті бізнесмени,
які мають капіталі швед-
ської крони, почнуть швид-
ко переводити їх у більш
стійкі валюти. Переводити
капітали в долари США ря-
зиковано, бо довіра до до-
лара в бізнесменів Заходу
похитнулася. За останній мі-
сяць показник стану ринку
і акцій Нью-Йоркської бір-
жі, відомий як індекс Доу-
Джонса, впав на п'ять від-
сотків, долар США від лип-
ня цього року втратив по-
над тринадцять відсотків
своєї вартості щодо німець-
кої марки.

Тяжкі часи переживає і
англійський фунт стерлінгів.

За нього давали дві німець-
кі марки вісімдесят п'ять
пфенінгів, а також сто сім-
десят дев'ять центів долара
США. Золото в Лондоні
коштувало триста шістьдесят
чотири долари за трийську
унцію (31 грам).

На Токійській біржі поча-
ли з'являтися оптимістичні
настрої — акції там пішли
вгору: за останні півтижжя
японська ієна проти долара
США зміцніла на два від-
сотки (сто двадцять вісім
ієн за один долар), а також
проти німецької марки (за
сотню ієн дають сто двадцять
чотири пфенінги).

У Франкфурті-на-Майні за
останній місяць спостерігав-
ся порівняно невеликий спад
активності на ринку акцій —
один відсоток (за долар да-
вали одну марку п'ятдесят
дев'ять пфенінгів).

У Москві на аукціонах до-
лар (курс долара) переви-
щав сто тридцять карбован-
ців. Латвійська фірма ПА-
РЕКС стала продавати дола-
ри по сто карбованців. На
валютних ринках України
найменша ціна долара під
час купівлі — вісімдесят
п'ять — дев'яносто карбо-
ванців, ціка продавців — сто
й вище. Після референдуму
1 грудня авторитет і курс
карбованця впав ще нижче,
оскільки в Москві стали кра-
ще розуміти, що поява укра-
їнських грошей неминуха, й
мільярди карбованців ті-
ньового капіталу можуть пе-
ретворитися на папір.

Олег ЛЕУС.

Реклама

До уваги підприємств, організацій та приватних осіб.
Моделі та панетні вашої продукції у виставочному виконан-
ні, об'єкти проробки технічних амішень на макетах, оснаще-
ня музеїв та стендів, ілюстративні посібники, спеціальні комплек-
ти пекел та інші пакети роботи виконає для вас ЦКБ «ЛЕ-
НІНСЬКА КУЗНЯ».

Виконані нашими майстрами моделі та макети постійно
демонструються як зразки технічної продукції на міжнарод-
них виставках та ярмарках і відповідають усім поставленим
вимогам.

Наша адреса: 252032, м. Київ, вул. Комінтерну, 30.
Тел: 221-38-52, 221-38-84.

Утк-ен

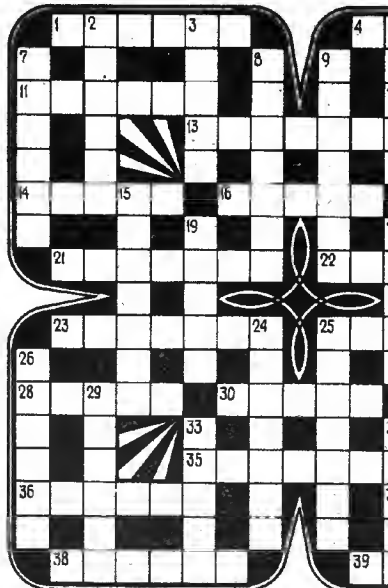
ГОРОСНОП НА ТИЖДЕНЬ

14 грудня — непередбачуваної
повороту д.п. Чимало запе-
жить від копенівної волі мас.
15 — адяний день для по-
чатку важливих справ, укладан-
ня та підписання угод. Гостре
прагнення свободи — не втра-
тити б його.
16 — сьогодні день творчості.
У жінок м'якість бути несподи-
ваної повороту в долі, але —
часливі.
17. Нічого не купуйте, не
робіть вклади, бо можливі
втрати.
18 — переосмислення ситуа-
ції, підбиття підсумків. Небез-
пена нападів, насильства, ната-
строф.
19 — день стабілізації. Заспо-
коєність та гармонія. Вдани плани,
і вони реалізуються. Друзі
приходять на допомогу у всьому.
20 — на відміну від гармонії
попереднього дня — 20-го і 21-го
— дії перед затемненням Міся-
ця. Руїнування планів, стрес,
опозиції. Напад і насильство.
22 грудня Сонце переходить у
зодіакальний знак Нозерога.

ХОЧЕШ БУТИ ПРАСИВОЮ
— СТРАЖДАЙ!

Це старе жартівливе фра-
цузьке прислів'я має сенс сьо-
години. Копи навіть важко уяви-
ти, скільки зусиль треба жінкам
вжити витратити, щоб бути на-
віть не красивою, а хоча б при-
вальною.
Щоб полегшити завдання, про-
понуємо кілька рецептів — ну,
не молодості, а просто омоло-
дження масок для обличчя. Вони

КРОСВО

ПО ГОРІЗОНТАЛІ: 1. Опові-
дання 0. Гончара. 4. Народний
артист України. 11. Дружовий
шрифт. 12. Чумацький віз. 13.
Техніка декоративного оздоб-
лення стін. 14. Асамбля з де-
в'яти виконавців. 16. Притока
Дністра. 17. Гідрокопатор. 21.
Вузна гряди з ніватами. 22.
Сільське об'єднання на Украї-
ні до революції. 23. Портрет.
25. Збройний загін у Давній
Русі. 28. Відомий літописець
Нітської Русі. 30. Ходовий ні-
нець тросу. 31. Заняпи. 35. По-
за в класичному танці. 36.
Рослина родини хрестоцвітних.
37. Старовинний український
верхній одяг. 38. Зовнішній
вигляд чого-небудь. 39. Украї-
нський народний музичний ін-
струмент.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 2. Рідкозем-
ельний хімічний елемент. 3. Ви-
нищений савець. 5. Найбіль-
ший острів у групі Малих
Зонських островів. 6. Деталь
трубопроводу. 7. Жіноча ший-
на прикраса в минулому. 8.
Одиниця письма. 9. Система
безготівкових розрахунків. 10.
Повторюваний елемент вибі-
рного оздоблення. 15. Арешт у
краті ізоляційної в'язниці. 18.
Онсел на поверхні металу. 19.
Давіє річове судно. 20. Виріб з

лубу. 24.
25. Пов'я-
грецький,
що хар-
го лавиш-
тель на-
прикрас-
на місці
пристро-
мації. 3.
меліш.

ВІДПО-
КАДРУН

ПО ГО-
Ніонус.
Абат. 1.
Муза. 1.
Ірод. 21.
26. Мес-
29. Ном-
Рад. 3.
38. Краї-
Нота. 4.
47. Темо-

ПО ВІ-
Cotl. 3.
Сабо. 6.
за. 10.
14. Мон-
Фавор.
21. Лен-
Tit. 30.
35. Іран-
Агат. 4.
Снов. 46.

нітного шкста, в медичній гірхух великих рік (Дніпро, Прип'ять, Десна), на зловити ґрунтах українського Полісся. Саме там, де роза вітрів сприяла на Київ, розраховані лише за сотню кілометрів.

Страшна чорнобильська катастрофа розпочиналася навіть не тоді, коли дров'яні український Чорнобиль забили будівельні мішки, а те раніше, коли академік Александров творив фізичну катастрофу реактора РБМК-1000, згодом фінанс Дубовський з Інститутом атомної енергії ім. Курчатова сказав: «Проєктанти системи СГЗ реактора РБМК допустили паталогію неграмотні прорахунок... Сьогодні більше знає не те, що стався вибух реактора Чорнобильської АЕС, а те, що подібний вибух не стався раніше на будь-якому з атомних реакторів РБМК».

А ось анамнез групи незалежних експертів нашої комісії: «Просто небезпечно,

сього народу, який ллявся Гіпотезу... Це значить, що Потурбіс з Укрдідметро, Здаловас 6, чиста наука, раціональні професіоналі. У цій обомі і Рівноко — партійні «казані» Кишинів у 1986 році, а тепер — права рука Президента російського СРСР. За ними засудити і перемістити він пішов так високо».

Як, коли і від кого поїдався про аварію Чернівців — промислові підприємства тільки з того часу, бо він спогадів не залишив. А ось слова тодішнього голови Уряду України Леоніда Кучми — він пояснив так: «О 21 години 40 хвилин мені подзвонив Рижков і сказав, що стався... Створити урядову комісію. Візьма якомога більше на себе».

Яворівський: «Атомна станція у нас, а інформацію ви отримали з Москви». Яворівський: «Послеяна просте: прамія підпорядкованість. Станція була в екстримітальному становищі. Ми зап-

римисльських лісах, виробили. Селіни однієї й сідної годді, як підступили до самої станції. А з розв'язаної пачи реактора на їх голови сілися невідимий міксерівний

Хоч по Києву вже повалили страши чутки, «Правда» продовжувала писати про наш перемістив в Афганістані. Телебачення ирулюю «Лебедіне озеро» та фільм про собору Басарові. Система жорстко і працювала на самообереження. Вже було два поїзники — Валерій Ходемчук і Володимир Шамаха, були стили прісичення на страши мушкетирів смерті, під генетичний морінь наші вже було закладено атому убухування, але понад підтисли мільйони народу ще нічого про це не знало.

Що ж, який народ має тити довіру, яких він заслуужка. У даному разі — своєго будайшнього покорю і мовчанням.

Колішня Голова партії

травня ви нічого не знають? Шевченко: «Не знала. Про радіаційну загрозу я тоді не знала».

У ніч з 26-го на 27-е тодішній заступник голови Прип'ятської міськради Єсаулов відправив з Борисполя 26 спалених радіацією експлуатаційників до Москви. Наступного дня — це 120 прісичення на смерть. Вже було евакуйовано Прип'ять, перемістили жертовні Польща, Галичина, а нічого не знало, весь світ говорив про страши асиріу катастрофу в Україні, і тільки головний парламент України, член Політбюро єдиної тоді керівної партії — нічого не знала.

Ось ще свідчення людини в тодішньому уряді, Качаловського:

Шовковитий: «Яка була інформація про радіацію в Польщі?»

Качаловський: «Все знали, Владимир Васильевич мене одні довіряв. Я і в Києві зібрав, чтобы і потім воз-

ВИСТУП ЧЛЕНА ПРЕЗИДІУ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ВОЛОДИМИРА ЯВОРОВСЬКОГО З ВИСНОВКАМИ ТИМЧАСОВОЇ ДЕПУТАТСЬКОЇ КОМІСІЇ ПРО РОЗСЛІДУ ВАННЮ КОМПЛЕКСУ ПОДІЙ, ПОВ'ЯЗАНИХ З АВАРІЄЮ НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ АЕС

Найперша версія аварії, яку, до речі, ідентифікували недержавні органи дербелізації — дисерти і дискусії, «свідчення» вже в перші дні відкинули що спронуку думку. Але сьогодні можемо стверджувати, що версія була справді дивна. Діагностика системи всепроникної брехні, фальші, замовчування її утаємниченості. Закономірна дисертизація в ній головної і безконтрольної функції, визволення Комуністична партія СРСР і її провідників малоросійських фінал КПУ. Отже, не злочин компартійної системи. Злочин, який розпочався з аваріювання, з ухвалом в мілітарній амніції, а по суті — дитинородної політики керівництва Союзу та усього платкування з промови.

Коли в підписних роках стало зрозуміло, що штучна, закрита система, економічна система соціалізму програє нормальній економіці і незвідно розгромленої західної демократії, і Франції, і Америки, радильська суверенітета нагнала свій авторитет «візантизм наслідкам». Тоді й стався перша ядерна катастрофа в Кишинів під Чельобинськом, але під загрозою чорної пошми була замована на багатороковий.

Система створила могошій образ ворога «соціалістичної Вітчизни», як постійно готуються на завоювати. Отже, ми моємося тільки атомними бомбами. Ядерна енергетика народжується в нас, як загальновідомий лех Містер-1000 — це не що інше, як порочний полі мілітаризації, порочності полі у цьому дитині генерал — партійний генерал — губернатор соціалістичної Малоросії, керівництва якого унікальний класичний приклад для істориків.

За таких умов уже нічого не залишилося, тому, що першу атомну станцію в Україні поселили на розломі гра-

ніх моток нерівних проєктів систем української і захисту РБМК допустити таких величезних, а почасти побавленних елементарної логіки прорахунок. Але по суті реактор РБМК до 1987 року не мав нормального захисту. Не мали взагалі ніякого аварійного захисту. Ні знану активної зони, ні зерку.

Це й справді завжди загинути: оператор 26 квітня 1986 року натиснув на четвертому блоці ЧАЕС кнопку номеру 5 маніпуляційного апарату. Це — і саме це став однією з причин вибуху реактора й чорнобильської катастрофи.

Отже, першою системою захисту впровадив даох з половинною реактор знали про можливість утворення надлишку реактивної при дії системи, поглиначів з зернистого стартового положення і тому могли б усунути що небезпечно, не виклики на елементарних заходах. Хоч був уже сигнал 1982 року, бо саме тоді стався перша аварія на ЧАЕС, промови й наслідками яких займалась наша комісія.

Потім всі ці прорахунки конструкторів безсоромно списували на обслуговуючий персонал станції, односторонній академік Александров одурити невігаста з Політбюро, совієтський лідер, який, зрештою, відбавляється наглухо «відкритий» суд у закритій зоні (лише в першій і в останній день пустять на територію перенесення жорналістів), і до в'язниці садять швидше жертя, як вивучати. Країни. «Стрілочник».

Отже, першою системою захисту впровадив даох з половинною реактор знали про можливість утворення надлишку реактивної при дії системи, поглиначів з зернистого стартового положення і тому могли б усунути що небезпечно, не виклики на елементарних заходах. Хоч був уже сигнал 1982 року, бо саме тоді стався перша аварія на ЧАЕС, промови й наслідками яких займалась наша комісія.

ли, цікавилися як будувати займалися поставчанням. Натів же Леонідові неграмотні годді не наш».

Костенко: «Я роззнавлявся поїди далі?». Яворівський: «Я знав, що створено союзу комісію, отже, республиканська вже не потрібна. Я тоді наполю, щоб у ті складі вже час був тоді, і мої заступники. Були Ніколаєв, Гуренко, Дієв, Малин. Всі по місцю».

Яворівський: «Яні були йі уряді, ЦК КПС, коли йі довірилися про аварію?».

Лішко: «Це було вночі, дама. Яні могли бути заходити».

Яворівський: «Гараз, ви виспалися і поїхали на роботу».

Лішко: «Дію в Раді Міністрів. Задію штаб цивільної оборони. Це моєму не мавати Тоді зв'язався з Міністерством закордонних справ, Ніяких ні звідки і повідомлень не було...».

Лішко: «Я хотів ухвалити на деталі: голова уряду зателефонував не Брюхачову — директорів станції, щоб мати точну інформацію про стані Міністерства закордонних справ».

Яворівський: «Колі вперше з'явився Політбюро КПУ?».

Лішко: «Десь о 10 годині вечора. Я доповів про заходи уряду. Чернівський і сказав, що не може і підняти стільки транспорту, людей. Я відповів: якщо там все гаразд, то ми спинимо всі виліти на територію станції».

Лішко: «Я хотів ухвалити на деталі: голова уряду зателефонував не Брюхачову — директорів станції, щоб мати точну інформацію про стані Міністерства закордонних справ».

Яворівський: «Колі вперше з'явився Політбюро КПУ?».

Лішко: «Десь о 10 годині вечора. Я доповів про заходи уряду. Чернівський і сказав, що не може і підняти стільки транспорту, людей. Я відповів: якщо там все гаразд, то ми спинимо всі виліти на територію станції».

менту України Володимира Шевченко. Ось фрагменти стенограми нашої комісії».

Шевченко: «Думаю, що ви розумієте, наскільки важливе має бути кожний колок. Ми допустили помилку, не викликали лайки, не дали чорнобильській білі ще більше розгорітися і щоб якомога швидше загасла, щоб якомога швидше стаціона... Всі керівні органи виконавали вказування Політбюро ЦК Компартії України».

Яворівський: «Нас цікавить лише питання. Конкретне: як і коли ви довідалися про аварію?».

Шевченко: «28 числа з 9 годин ранку я була на роботі. О 9 мені зателефонував т. Дуранич. Він сказав, що була пожежа на станції, але йому доповіли, що пожежа не пожежа. Мова йшла про пожежу, а не про аварію. Я подзвонила т. Лінку, там був т. Ніколаєв. Націоналістично погугував, що це за підписом т. Ревенка до мене як до члена Політбюро, що на Чорнобильській станції пожежа потонула, що ніякої небезпечки життю людей немає... 26-го ввечері прилетів т. Чернівський, його завізав тт. Чернівський і Лішко, але я ще думала, що це пожежа, бо знала і записи т. Ревенка, що обстановка в Прип'яті погіршалася. В т. Чернівського я теж знала, що там тільки люди жинали».

Яворівський: «Отже, пожежу успішно погасили. Навіщо ж тоді Лінку посилає в Прип'ять тисячу пасажирських автобусів?».

Шевченко: «Комісія прийняла рішення про евакуацію людей всього на три дні. Людям сказали: візьміть з собою речі і продукти на три дні».

Ось так нашої комісії: керівники брехали не лише народом, вони брехали і один одному, їх ніхто не лише в тому, що вони були безпосередньо некомпетентними, очолюючи ядерну державу України, і в тому, що вони й не прагнули, не хотіли знати правду, а тим більше сказати про неї людям. Чернівський, Шевченко, Семенов, а коли ми взагалі довідалися, що існує така дитиняча загроза?».

Яворівський: «Я дізнався тільки тоді, коли сказав Лєтасов. Це було 2 травня».

Яворівський: «Невже до 2

травня ви нічого не знають? Шевченко: «Не знала. Про радіаційну загрозу я тоді не знала».

У ніч з 26-го на 27-е тодішній заступник голови Прип'ятської міськради Єсаулов відправив з Борисполя 26 спалених радіацією експлуатаційників до Москви. Наступного дня — це 120 прісичення на смерть. Вже було евакуйовано Прип'ять, перемістили жертовні Польща, Галичина, а нічого не знало, весь світ говорив про страши асиріу катастрофу в Україні, і тільки головний парламент України, член Політбюро єдиної тоді керівної партії — нічого не знала.

Ось ще свідчення людини в тодішньому уряді, Качаловського:

Шовковитий: «Яка була інформація про радіацію в Польщі?»

Качаловський: «Все знали, Владимир Васильевич мене одні довіряв. Я і в Києві зібрав, чтобы і потім воз-

секретна документація керівників підрозділів служб дають всі підстави комісії стверджувати: на верховному поверсі в Києві вночі 26 квітня український Прометей полав перші результати замірів радіації Чернівським, Львівським, Мстиславським, Верховній Раді. Така інформація згодом надходила і в Інстанції поділено. 28 квітня заміри були закінчені. Німичий війська під командуванням генерала Пихалова. Давали далі й самецентрації. Достойну інформацію знала вся керівна верхівка — від Горбачова до інфралеуальних таємних депеш.

Експерти нашої тимчасової комісії вивчили в своєму звіті: «В розсекречених документах є детальні інформації про справки масштабної аварії на ЧАЕС, про інформацію, керівництво країни та УРСР могли своєчасно забезпечити населення правдивими даними про аварію згодом 26-го ввечері і вжити заходів по захисту жителів України. Вони цього не зробили».

Ми не знаємо, чи передягнули гори закритих документів і архівів, щоб одні силували у верхніх ешелонах української влади намагався чинити опір брехні. (Крім заступника міністра охорони здоров'я України Іванова, який, як ми знав, коли добирали в команду. Їм була вигідна безвідповідальна роль керівників події, коли вони не хотіли знати правду, а тим більше сказати про неї людям. Чернівський, Шевченко, Семенов, а коли ми взагалі довідалися, що існує така дитиняча загроза?».

Яворівський: «Я дізнався тільки тоді, коли сказав Лєтасов. Це було 2 травня».

Яворівський: «Невже до 2

Фотохудожник шукає гарний фон для моделей. І коли він знаходить той фон — можна вважати, що серіал зроблено. Ми довгий час були фоном... Чи бруднею, не віді стояли літні символи нашої країни. Країни більше немає, символи гарчково замінюються. Наші тіла метушаться у політичній

ПОВІР ОЧАМ СВОЇМ

круговерті, в думці, ви і за всіх часів, пригнітуйте своєю і краси. І вони так красе з'являться, точніше, вони ми з'являємось. І знайдено у собі сими помітності II, потім вони всі з'являються кри-

ве наших мрій будуть занути- ми в кригу чваняни. Модель одягу розробляє модельєр. Модель суспільства... Але ви хочете перестати бути манекенами і створити

алеся геріонію і вишукану модель життя, у якій наш тіло і душі з'являлись б наші до- гождень своїй і помирнені. А творець сміється, де ви ще можете вбачити таке жіночі!

Про чоловіків не згадує, бо ємось не вомітля. Отож за- мість шукати «Бурду» чи фран- цузські каталоги, водніть уважно на «Дзеркало» «Голосу України». Тільки його ж воно все-таки відображає!

Катерина ВОРОНЕНКО.
Фото
Володимира РЕПІКА.

Панорама

Коротко

БІЛЯ ОСТАННЬОЇ МЕЖІ

Тільки не вгамувалися прикраси в Чеченській республіці після скасування сумнівного указу президента Саддама, як на південь від Росії з'явився новий огнище напруженості. І якщо воно, як не дивно, після прийняття Верховною Радою Росії гуманного і справедливого, але не до кінця продуманого Закону «Про реабілітацію репресованих народів». Народні шановні парламентарії реабілітували, однак територіальні проблеми, пов'язані з реабілітацією, не розв'язали. Внаслідок маємо на Північному Кавказі, ще один міжнародний конфлікт, цього разу інгусько-осетинський.

Як відомо, 1944 року чеченців та інгусів сталінський режим вислав до Сибіру й Середньої Азії, звідки вони змушувалися переселитися в спеціально створені для них поселення. Повірені їм радники тринадцяти років за дозволу влади на батьківщині, інгуси довідалися, що деякі їхні землі передані в оренду сусіднім Північно-Осетинській АРСР. Тисячі про Приміський район, пра-

виль берг Владикавказу та частину північного Моздокського району.

Здавалось, що після повної реабілітації наступним логічним кроком було б повернути маленькому інгуському народові відібрані у нього землі. Виялилося, проте, що це неелегально. По-перше, Конституція РРФСР стверджує принцип непорушності існуючих кордонів. Про що, мабуть, забули народні депутати, коли ухвалювали закон. По-друге, остільки так кожен вважають ці землі однією своєю. Крім того, заявили у Владикавказі, 1957 року Чечено-Інгуської АРСР передано три райони Староповольського краю як компенсацію за відторгнуті території. Врештіце же тисячі осетинських родів, переселених насильно на інгуські землі з Грузії у 1944 році, та сто тисяч біженців з Цхинвалі, й одразу стали зрозумілим, що Північні Осетія навряд чи схилляться до територіальній спірній території. Ія і своїх людей нема куди ділати.

Все це, безсумнісно, за-

гостріше конфлікт. Обидві республіки вже створили збройні загони національної роліції. У Приміському районі оголошено надзвичайний стан, введено комендантську годину. Ще медіаменска у грудні цього проведення 1 грудня референдум інгуського народу на якому понад 90 відсотків голосів віддали за повернення відторгнених територій. Президія Верховної Ради Північної Осетії відразу оголосила його незаконним, назвала «грубим втручанням у внутрішні справи суверенної республіки». У відповідь голова виконавчої Інгушетії Ісса Козаєв заявив осетинам, що «миру ми вам не обіцяємо».

Отже, конфронтація між двома народами наблизилася до останньої межі, за якою — кровопролиття. Попи що найстрашнішого не сталося, бо ніхто ворогуючим сторонам позаставляти частини союзного МВС. Силки вони ще контролюватимуть ситуацію? Мабуть, ні. Інакше, бо ніхто сумний досвід Нагірного Кавказу.

Де ж шукати виходу з

кризи? Поза всім сумнівом, тільки у переговорах. Як заявив динин депутат ГРРФСР від Північної Осетії Назем Девекаєв, старійшинам, представникам громадських організацій двох республік треба негайно сісти за спільний стіл і, заваживши всі «за» і «проти», випрацювати прийнятні для обох сторін рішення.

Слушав пропозиції. От тільки чи зможеють порозумітися в нинішній край напруженій обстановці навіть найбільш шановні представники інгуського та осетинського народів? Як на мене, то в організації й проведення такого «круглого столу» повинні обов'язково взяти участь керівництво та народні депутати Росії, адже «територіальну кашу» заварили саме вони, а також політичні сили з інших суверенних республік, які прагнуть миру на Кавказі. І роботи не слід зважувати, поки не пізно.

Ігор ГРУШКО.

Фотофакт

ЧИ ВИЙДЕ РОСІЯ НА РІВЕНЬ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ?

На думку членів з Російського товариства соціологів та істориків «вільної економіки» (приватизація, біржі, ринкові ціни й конкуренція існуючих вільно економічних підприємств) приватизація в Росії приблизно до 2005–2008 року. А далі Росія відкинеться від попередніх ідеологічних догм і піде шляхом індустріальних країн Заходу та Сходу, використовуючи досвід Південної Кореї й Сінгапуру. Втім, на цьому шляху росіяни чекає багато труднощів, зокрема, через їхню слабку адаптацію до нових соціально-економічних умов та найбільшу тривогу, вважають соціологи, викликає швидко зростаюче відставання республік від промислового розвинення держав. Великий розрив спостерігається, в основному, по таких показниках: в Росії 55 разів менша кількість заводів на виході, у 12 разів — виробів електронно- побутової техніки, у 9 разів — промислових робіт, у 7 разів — автомобілів. І список цей можна продовжувати. В цілому ж у 1985–1989 роках республіка відставала від

індустріальних країн у 1,6 разів. Збільшуватися цей розрив і нинішнього року. Стоїть сущість це наслідок науки й техніки, зокрема тих галузей, які створюють історичним у XXI столітті: створення нових матеріалів, мікроелектроніки, штучного інтелекту тощо.

Існує можливість зупинити тенденцію сьогодні, щоб підвищити рейтинг Росії у світовій економіці. Але через пізнання, десятиліття, через історію, десятиліття, науку, існують негативні тенденції в економіці. Тому за орієнтири слід взяти провідні тенденції й використати їх як принципи побудови нової Росії. Такими орієнтирами є зміна політичних пріоритетів економіки, здійснення міжнародних економічних зв'язків, додержання принципів вільної торгівлі. І якщо все буде закладено в державну стратегію програму, то хороше життя не оминує.

Андрій ДАВІДОВ.
Москва.

БІШКЕК БЕЗ

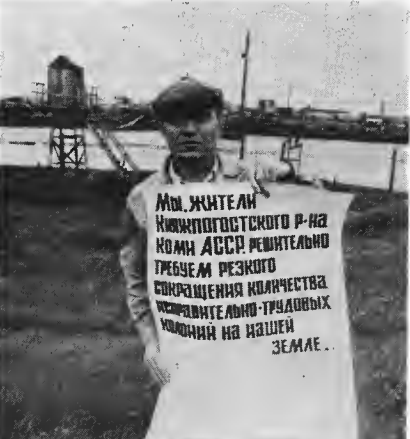
«ГОРИЗОНТІВ»

У днісній кліматі всім один із жителів столиці Киргизстану, коли він містив у міській «вечірній газеті оголошення: куплю фотоапарат «Горизонт». Ця камера, що вже давно знайшла в виробництва, у Бішкеку немає. І не через зазначену причину. Справді північ серед столиці ділять, розділають цілі календарний місяць між двома економічними точками нещодавно виниклих італійських компаній «Графіст», запровадивши 150 американських доларів за «Горизонт» на Алматійському ринку. У Бішкеку ж «Горизонт» — це не тільки величезна така значуща чума (а за місцевим курсом це сім з половиною тисяч карбованців), спроби знайти розуму фотоапаратів республіканських влад, потім

фотоапаратів побутової, потім аматорів фотографів, і нарешті, просто жителів столиці. Адже дійсно вартість камери становить кілька десятків карбованців.

Ажіотажний попит сьогодні перевищує і на периферії. Такі ж гарячкові шукатися «Горизонти» і надіш посольств бізнесменів у те, що саме цей апарат застерігає конструкції допоможе їм вийти з безліччю проблем, і якщо логічно. Втім, мусить, як не варто. Якщо промисловість, що кожний клас змалюваної групи приїде, не одну намеру на під'їзді, в цілу партію і заробити гроші в своїй далекій Італії.

Юрій ПАВЛОВ.
Бішкек.

Від 30-х років території Коми АРСР обпалене іпономим дром. Спочатку — сталінських колективів, пізніше так звані «виправно-трудові колонії». Особливо багато їх у Кимкогостському районі. За шістьдесят років тут вирубано тисячі гектарів тайги, сплюснорено багато рік та озер. Тривожне в районі й криміногенна ситуація. Все це змусило депутатів райради створити ініціативну групу по скороченню кількості ВТК на землі Коми. Збіряться підписи жителів та підприємств цієї області, нині група стаєть у підписи біля колючого дром. От тільки ні по-чому їхні голоси «власницьке кінцельство у Москві

Указ про посилення виконавчої влади на місцях ухвалив президент Азербайджану Мухаммадов. Згідно з цим документом, повноваження районних та міських Рад народних депутатів, а також їх виконавчих органів, будуть передані на себе голові місцевих виконавчих органів, тобто губернаторам і міським головам. Це сприятиме збільшенню призначення президентом.

Всі бажані будуть забезпечені в Бразилії земельними ділянками до 1 березня наступного року. Такі рішення прийняла Рада Міністерств республіки. Передаючи, що фермерам виділятимуть до 30 гектарів землі, власником приватних підсобних господарств — до 1 гектара, в дачники отримуватимуть 10 соток.

Колосальні втрати сільськогосподарського продукту під час її виробництва, перевезення та зберігання мають місце в РРФСР, говориться в доповіді про економічне становище республіки. Підготовлений експертами Європейського банку реконструкції та розвитку. Вони підказують, що нині російський сільгосп має отримати третину надосконого молочка та виробити шість п'ятих повноцінного зернової картоплі та 14 відсотків м'яса.

Без'ядерною зоною оточили свою республіку Верховна Рад Якутської-Саха РР. Новий статус Якутії збільшить збройні запаси, розміщення, зберігання ядерної зброї на її території. Не зайдуть сюди підготовки тут більше і ядерні війська мирних цілей.

Наполюючи зменшити кількість студентів у вищих навчальних закладах Таджикистану надступного убового року. Про це заявили наступник республіканського прем'єра Хайруллоєв. Такий урядовий захід, на думку всіх, обумовлений невисокою віддачею вузів та нестачею коштів у таджицькому бюджеті. До того ж, підкреслює Хайруллоєв, багато дипломованих спеціалістів не бажано працювати за фелом, віддаючи перевагу роботі в торпалі.

100 мільйонів марок планує вкласти Фінляндія в естонську економіку. Ці гроші підуть на фінансування програм з економіки, сільського господарства, освіти та транспорту, зокрема на будівництво сучасної автомагістралі «Віа Бенікс», яка сполучить Естонію з Латвією та Литвою.

Перші військові підготовки в ікти служимуть нинішній призовного віку, створено у Вірменії. За словами військовий комісар республіки генерал-майора Арцуняна, вони підготнуються вірменським МВС. Головною завдання цих підрозділів, повідомив генерал, — охороняти громадський порядок у Вірменії, а також захищати її кордони.

РОЗДЕЛ ЖАВЛЕ ЯПІЗАЦІ

Ринкові студії

Наша газета приділяє й приділятиме багато уваги питанням роздержавлення і приватизації власності. Вже знавчалося, що загальної й запропоновано на розгляд парламенту. Проте навіть в остаточному варіанті не було враховано такий аспект цього питання, як комплексність. Що це означає?

А йдеться про те, що має бути розроблена єдина концепція приватизації, демонополізації й розвитку підприємництва. Й впроваджена у життя — інакше, якщо всі зазначені заходи здійснюватимуться по черзі, жоден з них не матиме успіху. Типи одночасне прийняття й введення у дію всього пакету, — а саме жодні економісти доктори наук Василь **СТОЛЯРОВ** та Валентин **ГАБ**, — може дати гарантії успіху. Тож пропонуємо увазі увазі статі, положення яких, на думку авторів, мають стати складовими частинами єдиного пакету ринкових законів.

роздержавлення та приватизації власності полягають у формуванні комплексного мотиваційного механізму (на основі приватної та інших недержавних форм власності) до продуктивної праці і розвитку вільного підприємництва, з чим чиним. Мета й реальні соціально-економічні умови диктують завдання концепції, які повинні бути враховані під час розробки сценарію та механізму реалізації процесу роздержавлення та приватизації власності. До них належать:

1. Визначення всіх наявних об'єктів фондів, майна, житла і землі, їх вартості та їх частин, що підлягає приватизації.
2. Визначення їх загальної об'єкту власності тієї, що підлягає безплатній приватизації.
3. Визначення оптимального співвідношення між частини платної приватизації фондів і майна та пільгової платної приватизації.

дільни. На кожного громадянина республіки вийде по 3,65 тисячі карбованців. За рахунок безплатної приватизації цієї частки власності має формуватися початковий приватний капітал, надання можливості розпочати підприємницьку діяльність.

Після цього на державному рівні в територіальному розрізі плануватиметься за рахунок бюджету і галузі і підприємств — від гошпитів, туристських організацій, підприємств легкої і харчової промисловості до виробничих галузей та підприємств. Крім цього, все населення республіки розподіляється на категорії: пенсіонери, діти до 18 років, інваліди, працівники з матеріальною участю у державному секторі), військомослужбовці, студенти та дисиденти. Категорії масової інформації до всього населення республіки доводитися ця інформація. І пропонуються, щоб найбагатші частини населення республіки — працюючі — мала на себе основну вагу проблем, пов'язаних зі стабільністю економіки, й погодилася в першу чергу надати можливість найбіднішим розвинути нерівні сервісати неможливо, дітей та інвалідів.

На другому етапі вже починається приватизація частин державної власності за рахунок умовних сертифікатів, які після введення в стабілізації української грошової одиниці та оформлення цього процесу паперів будуть переведені в акції (з правом аліану вилучати та продавати їх на біржах чи одержувати частину швидкого технічного переснащення діючих і створення нових підприємств).

На третью етап починається залучення вільних грошей населення та іноземних інвестицій. Вони вкладатимуться у приватизацію за бажанням і самостійним вибором осіб. Пріоритет надається трудовим колективам. Вони самі визначають об'єкт вилучення своїх працівників, іноземних інвесторів чи інших категорій населення.

Через півроку після початку третього етапу засобом масової інформації та спеціальних виданнях публікується перелік підприємств, привади анонсерів з визначенням їх пайів.

Після проведення цих етапів буде визначено частину фондів та майна чи підприємств, які найменш приватизувалися. Такі підприємства можуть бути виставлені на аукціонному продажі з залученням грошей тійової економіки. До того ж не дає можливість визначити напрямки державної політики щодо формування оптимальної структури народного господарства і вилучати частку підготовки та друку цінних паперів. Після проведення Фондом державного майна повної інвентаризації державної власності вартість умовного сертифікату, як і вартість державної власності, має уточнитися — тоді можна вважати, що приватизацію критичну вагу, яка надала можливість в 1993 році почати роботу підприємств на основі недержавних форм власності і сформованого мотиваційного.

СВІТОВІЙ ДОСВІД І ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ

СВІТОВИЙ ДОСВІД свідчить, що в основі ринкових відносин лежить конкуренція між виробниками товарів (робіт, послуг). Підприємства і розпочинають свою діяльність як в рамках антимонопольної політики, що базується на правових нормах антимонопольного законодавства. Проте пераєвнення світового досвіду в повному обсязі не грунт економіки України неможливо.

Чому? По-перше, антимонопольна політика в економічному розвитку країни промислових підприємств, а не становлення ринкової інфраструктури. У нас її ще необхідно створювати, а не даючи самостійності об'єднан-

ням, підприємствам. По-друге, антимонопольна політика в економічному розвитку країни промислових підприємств, а не становлення ринкової інфраструктури. У нас її ще необхідно створювати, а не даючи самостійності об'єднан-

Розкурених підприємств.

І. ЯКБИ ТОЙ КАПІТАЛ...

Мас бути розроблена єдина концепція приватизації, демонополізації й розвитку підприємництва. Інакше, якщо всі ці заходи здійснюватимуться по черзі, жоден з них не матиме успіху.

Якщо навіть залишити на першому етапі в державному секторі 35 відсотків фондів, — виходить, що загальна вартість майна, що підлягає приватизації, становитиме приблизно 310 мільярдів карбованців. Проте грошові ресурси населення, підприємств і зарубіжних інвесторів становлять 120 мільярдів.

Вибірковий аналіз, який базується на інформації Міністерства статистики України, свідчить, що на українському ринку конкуренція відсутня навіть при виробництві основних товарів кількома підприємствами.

ОБГОВОРЕННЯ альтернативних соціальних концепцій роздержавлення та приватизації власності на сесії Верховної Ради України в результаті цього обговорення дозволяють зафіксувати важливий факт: всі концепції розроблялися локально, без улічення значення міста і мови цього процесу в комплексному механізмі переходу до ринкових відносин, взаємодію з іншими. Підтвердженням цього висновку є і те, що в початкових варіантах концепції цих цілей визначені по-різному і, на наш погляд, неточно і неконкретно.

Тя головна вада всіх концепцій і обумовила причину, яка не дозволила навіть у спільній концепції розробити цілий сценарій і механізм практичних заходів щодо реалізації процесу роздержавлення та приватизації. А також не дозволила врахувати весь комплекс завдань, які мають бути виконані. До того ж не потрібно ніяких обурювань, щоб спростувати: якщо такий комплекс завдань не буде враховано, то після проведення роздержавлення і приватизації зможуть виникти ситуації, коли ринковий механізм попри все не буде включений, і недержавні форми власності не будуть виконувати ефективність виробництва. Адже світовий досвід доводить, що в основі ринкових відносин лежить конкуренція виробників, підприємств і розвиток між підприємствами в межах антимонопольної політики. Отже, перерахунок світового досвіду в повному обсязі на реальний стан економіки республіки неможливо: формування і дія комплексного мотиваційного механізму за таких умов неможливо. До того ж більша частина населення України не має початкового капіталу для участі в процесі роздержавлення і приватизації.

Виходячи з цього висновку, місце і роль процесу

4. Залучення вільних коштів громадян республіки і іноземних інвесторів як під час продажу акцій окремих підприємств, так і під час утворення підприємств державних підприємств чи майна. Це знизить тиск грошової маси на споживачі ринку і сприятиме швидкому технічному переснаряду діючих і створення нових підприємств.

5. Узагальнення заходів щодо роздержавлення власності з іншими, які забезпечують перехід до ринкових відносин і розвиток конкуренції.

Таким чином можна уникнути стійких ситуацій, які могли б призвести до соціальної нестабільності в суспільстві, не допустити впливу наслідків приватизації на стабільність власної грошової одиниці, емісії грошей, розвиток інфляції, забезпечити формування комплексного мотиваційного механізму. Отже, принципи реалізації власності мають бути такими: поєднання платної, пільгової та безплатної приватизації власності; забезпечення соціальної справедливості і рівних стартових умов.

Виходячи з того, що інвентаризація фондів, майна, житла і землі потребує значних витрат часу, на першому етапі треба обмежитися тією її частиною, яку можна довести до повного знання. Тож який залишити на першому етапі в державному секторі 35 відсотків фондів, виходить, що загальна вартість власності, яка підлягає приватизації, становитиме приблизно 310 мільярдів карбованців. Проте грошові ресурси населення і зарубіжних інвесторів та підприємств в розрахунку на 1992 рік, за визначеними експертами, становлять 120 мільярдів. Виходячи з цього, частка державної власності, що підлягає платній приватизації в 1992 році, може бути не більше 30 відсотків. Тому 190 мільярдів карбованців, що залишаються, можна роз-

РАХУВАТИ МОЖНА ПО-РІЗНОМУ

удня 1991 року. № 240

Василь **СТОЛЯРОВ**,
дотор економічних
наук;

Валентин **ГАБ**,
дотор економічних
наук.

14

РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН

Державне регулювання цін економічно розвинутих країн є одним із найефективніших засобів обмеження монополістичних дій та неопорозацісної конну ренції виробників монополістів, що

Організаційне забезпечення має починатися із створення антимонопольних організацій матимуть територіальні (обласні) структури. Ними створюються комісії з питань обґрунтування демонополізації конкретних суб'єктів і розробки планів демонополізації цих суб'єктів із визначенням об'єктів, етапів і строку. На основі планів розробляються галузеві, регіональні (з галузевим розрізом) програми, що стануть базою для формування публіканської програми. Для здійснення цих заходів необхідно готувати фахівців.

СТЫ

...алі, але не
за рахунок

— 8 —

1991

1

1

1

1

1

1

11

10

10

1

10

1

10

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

10

Жарт номера

В історичному змаганні двох систем перемогу здобула телонікопна система.

Херсон.

Микола ЛЕВІЦЬКИЙ.

Мал. Володимир АДАМОВИЧ.

У НАС іще є ентузіасти. І це тим більше дивно, що їх використовували на державному рівні. Здавалося, ентузіастам цього вони мають знати, як справляти бентю на купі фальшивих. Але завдяки природі: вони сі і стали попутниками.

У мене навіть один знайомий на прізвисько Крохмаль — ентузіаст. Він спеціалізується на захисті навіолонічного се редовця.

Годів даю тому я зустріря його страшенно заклопотаним. Він кудись поспішає. «Щось трапилося!» — запитую.

Він різко зупиняється, озирнувшись з м'яг до голосів і, мабуть, зробив висновок, що я здатний дещо зрозуміти.

— Ти знаєш, що в нашому місті забудованість повітря перевищує норму!

— Та чуже щось подібне... згодиться.

— Хоча в нас і немає шкідливих виробництв! Все — за рахунок вишкоплених гвзів. Що, на твою думку, треба робити? Яких заходів ужити?

— Ну... — протар я неважливо, — збудувати об'їзні шляхи для вантажного транспорту, обкесити продаж пального і вийзд автомобілів на вулицю...

— Можна бути. Але як окреме, деталі. Ми звикли мислити в рамках прагматичної логіки! А вона ніколи не має нічого спільного зі справжньою наукою.

— А ти що за запропонував? — поцікавився я, з досвідом знаючи, що всі справжні ентузіасты найохочіше слухають самих себе.

— Збільшити виробництво і продаж пива! — сказав він переможно подивившись на мене.

Признається, я був здивований. Можна сказати, отерів. Цей душевний стел, мабуть, наблизив на мого об'їзничого, тому Крохмаль з тріумфом продовжив:

— Що, на сподівався! Шлях до щастя іщоді починається не там, де ми шукаємо. Зараз по-

ясно зв'язок. Я теж спочатку думав приблизно так, як ти. Але потім вирішив провести невеличкі соціологічні дослідження. Попросив допомогти старшину ДАІ Меланчеха. Ми стали вивчати на перехресті вулиць Колотушної і Карла Маркса. Зупинили всі приватні машини поспіль. І що б ти думав! З двадцяти сі п'ятимадцять водіїв моталися містом у пошуках пива! Тобто сімдесят п'ять відсотків! За вечір вони об'їжджали по дванадцять п'ятимадцять торговельних точок, поки не купували або не кермо йому сидіти не можна. І повітря над містом залишалося чистим! Зрозумів! Усе геніально просто.

— Ага! — анукува я. — А що, не погодився ідти.

— Ідти бискува, тому що вона правильна! — підтвердив Крохмаль. — Зараз я їду відпочити в жінку. Вибач, мені ніколи: чакве група депутатів міської Ради. Ми хочемо підготувати запит на чергову сесію, а вчому має бути прямо передставлений зв'язок між заставомієм міста і молодості мін виробничим пива. Бувай!

Пуп землі

У ПОШУКАХ

переконувався, що пива ніде немає! Чоловіки-пивопоби безбачко загавують ище місто. Через кілька пласхк пива! Якої можна зробити з цього висновку.

— Показувати пропаганду тверезого способу життя. Щоб чоловіки пили, примрор, ситро, а не пиво! — бовкнув я перше, що спало на думку. На думку спапа соціальна рецептура часів боротьби із зеленим змієм. — І сиділи б удома, додав в жвх з маюшою впевненістю.

Крохмаль подивився на мене зі співчуттям.

— Додай ще: гранк безалкогольні весілля й тому подібне. Дурниця! Треба як на зустріч людським потребам! І тоді все стане на свої місця.

— Не зрозумів.

— Що ж тут розуміти! Ми збільшимо виробництво пива, воно регулярно надходить у торговельну мережу, його треба вивантажувати, виважувати гонки по місту. І от — пересидиш автомобілем, купувати в першій-лінійшій козачки ніякі пивах, може ато користі. Він їде додому і п'є своє пиво. Після цього зв'

кермо йому сидіти не можна. І повітря над містом залишалося чистим! Зрозумів! Усе геніально просто.

— Ага! — анукува я. — А що, не погодився ідти.

— Ідти бискува, тому що вона правильна! — підтвердив Крохмаль. — Зараз я їду відпочити в жінку. Вибач, мені ніколи: чакве група депутатів міської Ради. Ми хочемо підготувати запит на чергову сесію, а вчому має бути прямо передставлений зв'язок між заставомієм міста і молодості мін виробничим пива. Бувай!

— Ага! — анукува я. — А що, не погодився ідти.

— Ідти бискува, тому що вона правильна! — підтвердив Крохмаль. — Зараз я їду відпочити в жінку. Вибач, мені ніколи: чакве група депутатів міської Ради. Ми хочемо підготувати запит на чергову сесію, а вчому має бути прямо передставлений зв'язок між заставомієм міста і молодості мін виробничим пива. Бувай!

— Ага! — анукува я. — А що, не погодився ідти.

— Ідти бискува, тому що вона правильна! — підтвердив Крохмаль. — Зараз я їду відпочити в жінку. Вибач, мені ніколи: чакве група депутатів міської Ради. Ми хочемо підготувати запит на чергову сесію, а вчому має бути прямо передставлений зв'язок між заставомієм міста і молодості мін виробничим пива. Бувай!

І Крохмаль швидко закрував до міської Ради. Потім я краєм вука чув, що на під'їзній групі дутатів було вштовпано демонстрацію школярів-природолюбів. Вони вимагали збільшення виробництва пива і тим самим — зменшення шкідливих викидів у атмосферу.

І нарешті, науковий підхід переміг. І в місті оголошено, що найближчим часом буде збільшено виробництво пива.

Я так і не встиг зрозуміти, краще стало дихати чи ні, коли знову зустріря ентузіаста-природолюбів Крохмаль. Від як завжди, поспішає.

Я не наважувався, але мені було цікаво: що показують аналізи?

— Е, не питай! — змахнув рукою Крохмаль. — Несе таку гадюку, що ні пером опитати ні лічильною мовою скізет.

— Що, загавоаність не зменшилася?

— Ти про що?

— Та про повітря ж! У нашому місті...

— При чому тут повітря? Хіба не чує — я на зло.

— Та про повітря ж! У нашому місті...

— При чому тут повітря? Хіба не чує — я на зло.

— Та про повітря ж! У нашому місті...

— При чому тут повітря? Хіба не чує — я на зло.

— Та про повітря ж! У нашому місті...

— При чому тут повітря? Хіба не чує — я на зло.

— Та про повітря ж! У нашому місті...

— При чому тут повітря? Хіба не чує — я на зло.

— Та про повітря ж! У нашому місті...

— При чому тут повітря? Хіба не чує — я на зло.

— Та про повітря ж! У нашому місті...

— При чому тут повітря? Хіба не чує — я на зло.

— Та про повітря ж! У нашому місті...

— При чому тут повітря? Хіба не чує — я на зло.

Некролог

Унеслою такійої Я тривалою хворобою на 70-му році трагічно обрався життєвий шлях С. Радянського.

У негнєтний, бурний час випало жити йому. Громадянська війна, колективізація, освоєння відпани, спорудження БАМУ, здійснюва та перебувала — далеко не повний перелік іскрових сторінок його біографії.

С. Радянський народився в Москві в 1922 році. То був важкий час побудови народногосподарства на руїнах капіталістичног економіки.

З юних років він очолював авангард світового революційного процесу, неупинно бо-

обсєг стоків... Тепер у річці в межах міста купалися просто немовлята.

— А чому померав? — Тому, що він старий, як світ. Будувався казан-копи. Варто було обставити стоів зрости, як...

— А може, стоків підмало через те, що зросло виробництво пива! — висловив Крохмаль.

Крохмаль на хвилину змислював. Потім рішуче стріснув головою:

— Ні! Це надто примітивне пояснення.

— Але ж треба щось робити! І негайно. Хочеться покуситися. Попереду піт.

— Значить, в порядку профілактики можна б реконструювати населенню лінійний графік користування канізацією... — розмірковував він уголос, — поки не збудуємо новий колектор! І перекачуємо містцюю. Але в нашому місті спокійно не вистаче щепів. Ой місту потрібен цілентний завод! Таким чином ми зберемо накопичені середовище і поліпшимо життєві умови населення.

Недавно я знову зустріря Крохмаль. Він був бадьорий і діляний.

— Ну, що, — сказав він піти привітання, — почастішали річка, правда ж!

— Та ніби, — згодився я, хоча після останнього забудування забуду до нині дорозу.

— А все новий колектор! — похвально він і протер рукою очі. Видно, в них потримали пилочка. З того часу, як у нас відкрився щеповий завод, над містом постійно висить густа щепляна курава. Технополіг виявився як застріпаний надосвітній завод.

Я лунко провау мізари. Чи кава липюка так і пізе в ніст.

— А знаєш, — сказав я, — треба зрозуміти, що це краще, аби повноцінно, продовжували мотатися в пошуках пива.

Павло СТОРОЖЕНКО.
Полтава.

3 ГЛИБОКОЮ СКОРБОТОЮ

ровся за перемогу теорії над практикою і навіть нагородив 80-х, незважаючи на позитивний вік і підірване здоров'я, намагався бути попередку комуністичного руху планети.

Постійні турботи і виробничий ритм не пройшли даром. Останнім часом С. Радянський важко заведував, зловживав пухляким паранізували усі життєві важелі організму. Крім не приймав, і навіть болісна операція з ампутації розуму, честі і совісті не прирела до одужання. Він помер.

Світля пам'ять про Союз Радянських вічно житиме у наших серцях.

Група пенів.

Прийняв по факсу
Пропів ТИШУН.

Пародія

ДРУГЕ ДИХАННЯ

О поетів! Ви кої планети
В бістрівельній кареті часу!

Степан КРИЖАНІВСЬКИЙ.
Із книги «ЛІПОНІС».

О поетів! Ви кої планети
В бістрівельній кареті часу!

І допони ви будете в леті,
Я себе в колуподу попуску.

Підпавшася, на ниві жербики
І своє вже давно відгавася.

Постривайте, він щось мені
Щепів: «Відпустіть попутника, Ассал!»

Розгиздувати чи ні, загавася:
Необачно пускати в путь...
Хтозна, заїдди карета

А поетів, мов кляч, сопуть...
О поетів! Ви кої планети,
Ну, прийміть мене знову:
Бо карету пошло до ковету:

І в колеса дорюч устроїмо.
Володимир СЕМЕНЮ.
Полтава.

Альтернативні думки

● Опопосомо війну злочинності і пересадимо усіх демократів!

● Ніколи не мівав своєї думки, бо ніколи її не мав.

● У нас усі одержують по праві, іще річ — що!

● Якщо ви побачили недолік, це означає, що ви не туді дивилися.

● Легше згазали не пити, ніж не пити.

● Чортів і в пені річ!

● Лямати ми навчилися набавати краше, ніж вони — будувати!

Олександр ПЕРЛЮК.
Кіровоград.

Сповідальня
«Курєня»

ЛІВША

І треба ж такому трапиться!
Перехрестися лівою рукою.

А батюшка Герасим кешуть:

— У нашій церкві лівою не хрестяться!

Господи, що ж його робить!

Цілий рік хрестився правою, а це чорт штовхнув лівою.

Правда, вміла я хреститися і лівою і правою. Дивлячись перед ким.

Дуже хотілося мені бути директором школи.

— А ти лівою рукою щось можеш робити? — спитали мене в райкомі.

— Завжди готова!

І призначили. І працювала я, як вівпів начальство. Лівою рукою навчалася крутити державні справи навіть краще, ніж правою.

Аж тут дізнають:

— Парткитокот здайте, ні-

діть до батюшки Герасима, перехреститися, попросити благословення — тоді я надалі буде директором школи!

Так і зробила. І треба ж такому статися: перехрестилася за звичною лівою, а воно потрібно правою.

Господи помилуй, Душу Святий, навчи хреститися правою! Так хочеться бути директором. І керувати. І сіяти й надалі мудре, добре, нічне...

Записав

Арсен ВЕСЕЛИНХ.

Винищальна область.

Мал. Сергій ФЕДЬКА.

«ДИВНІ» ЛЮДИ З СЕЛА МАТУСІВ

П'ятдесятичотирирічний інвалід першої групи Олексій Михайлович Підвезені, якого нещодавно хвороба Бектерева ось уже одинадцять літ як побила руку, оголошує суге голодування. Доведений до відчаю, говорив він по телефону, я тільки таким способом могу привернути увагу. Клікарів на боротьбу з властивим забирив я мене останні сили, але я не турбуюся про себе. Для чого мені продовжувати жити? Мій нестерпний біль — мого хворя, нездолана сім'я. Пі я не маю зашкити в бід. Прому зах, придбайте це раз. На «Голос України» я мене остання надія...

Лист Олексія Михайловича навісні уперше привів до села Матусів. Тут, про яку трагедію пошлав він. Випускник сільськогосподарської академії, одружений з чудово дивним, одномулітню Раєзо, з головною порину у дослідницьку роботу. Його захоплення — лікарські трави та їх вплив на організм людини. Народився два сини. Одержали в Києві окрему квартиру. І раптом нещастя — у Олексія травмою хребта. Десять літ виснажливого лікування і діагнозов, який згодом підтвердився повністю. Хвороба прикувала його до ліжка. Інвалідом стала і дружина. Остання сім'я цієї хвороби виявилася у сина. Шукаючи порятунку, він переїхав жити в село в стару батьківську хату Олексія Михайловича. Тут, у чарівному куточку дитинства, повертається до нього віра у свій сил. Надія викликала рідних. Він починає клопотати про виділення йому городу, який займали його батьки, щоб продовжити дослідження лікарських рослин. Просить райкомітетом придбувати до хати веранду, щоб хоч влітку не лежати йому в задушливій кімнаті, а спостерігати, як ростуть його трави.

Спочатку до Підвезені ставився в селі з співчуттям. Колгосп побирав виділену землю, райселькому-госпосен 1990 року роз-

живна і хлопці обносилися до краю. Найбільше те, що я нічим їм не можу допомогти. Лише голодомором, — він мучено посмихнувся.

Чи сприймає в селі відчаї людини крок Олексія Михайловича? Мало хто з жалем. Вільше — з байдужістю, неприязню, осудом. Не приховували цих почуттів навіть родичка Підвезені, завідувача сільським клубом І. Карпович, з якою я мала розмову в сільраді.

Що не казати, але дивна сім'я в Олексія, — безвельдний говорива вона, — Немає каркш, овочів на зиму? А чому ж тоді замість картоплі снують кругом хати всієї бур'яни: ромашку, м'яту, деревій? Аби посладили те, що всі люблять — я б прийшла, допомогла полоти. Або завели козя, і знову не по людськи. Козенята поплятять, виле більше як півтора десяти років, воц не рижуть їх. Руна, хитора, не пліняться шови. А хлопцям обом усе за двадцять. І ніде не роблять. Хоч би пішли до мене в клуб когечарам — і то б більше доходило карбованців у місяць. А то били їм у голову, що вони хворі...

Не беруся доводити прогнелення. Навіщо? Хто-хто, а вона повинна б знати, що її племінників за стном здоров'я увітнали від служби в армії. Я лиш мимоліт бачила старшого. «Олексія, він живе в Києві. Молошого, Сергія, щоразу по приїзді до Олексія Михайловича заставляла в домашніх клопотах. Що б робила без нього? Раї-світ, Дмитрієва, доглядання зболеного, мов оголений нерв, чоловіка і парализовану матір, в якої недауга за-брала не лише рух, а й пам'ять? Підступна хвороба часті обиває з ніг і саму Раїсу Дмитрієву. І тоді Сер-

гій стає і нянькою, і куховаркою — всім. Я не могла ні помітити великі, маторудні, розпушли руки хлопця. Найменша подрипка, і вони стають судилася, зашкитують ного раюку, засмучено говорива Олексія Михайлович.

Що ще сказати про нещасну сім'ю? Нічого. Лише жалю, багатого. І про те, скільки хлопотів — зловисників і ні — задала їм діяч одиоселці. Як перорали вилучили ними зерно, шалфей, надіслали ак з Канади ехнацію зупорую. А чого варта заборона головної колгоспу Крайована випускати Підвезені, «ли не працюють у колгоспі», продукт!...

Та не буду про це. Хочу зрозуміти: навіщо нещадно змінює мораль українського села, яке споконвіку відзначало великодушність, жалість, милосердя до убогих, калік, мучеників?

Не варто, повірте, Олексія Михайловичу, витрачати на можливість останні кошти свого здоров'я. Слюзою камінь не розм'якчить. А сердечні, співчутливі люди, але ж самі про це казали, що не перевелися в цьому селі. Їх більше ніж багдучих. Просто істинне милосердя не любить трибуни. Я пригадую, з яких захопленням розповідали про досліджуванням рами збір лікарських рослин, який виводить з організму людини радіоактивні елементи. Іншим чорнобильським не думав. Тож збережіть задля цього сил. А весня прийде, нещадно зніме село з теплою, ніжкою назвою — Матусів. Чи ні?...

Лідія ТИТАРЕНКО,
адашний кореспондент
«Голосу України».
Черкаська область.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор

Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ

перший заступник головного редактора

Олександр БІЛИК

заступник головного редактора

Олександр СЕВЕРЯНОВ

член кореспондент «Ніч України»

Володимир КРАСНОДЕМСКИЙ

огляд, завідувач відділу культури

Леонід САМОЯЛЕНКО

заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО

заступник головного редактора

Анатолій СОЛОВ'ЯНИК

редактор відділу кореспондентської мережі

Віталій СУДІЯ

відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Члени редколегії —

Анатолій Солов'яник.

Чергові редактори —

Кієв Гавришчак.

Артем Прохоренко.

Автори матеріалів —

Анатолій Мироненко,

Леонід Піддубний.

Вступовий —

Леонід Клопос.

Оформлення —

Володимир Кисельов.

Коректори:

Тамара Бонітанич,

Наталія Василівна,

Людмила Морозова,

Людмила Нестина,

Антоніна Соколовська,

Любов Станіславівна,

Людмила Терещук.

Верстальники:

Тетяна Балон,

Ольга Яценко,

Алла Будюкович,

Марія Соколов,

Сергій Саженич.

Літотиписти:

Наталія Познан,

Валентина Чирняк.

Комп'ютер друкую

«Радьська Україна»

222047, Київ 47, проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 160 900.

Передплата ціна

на рік 19 грн. 80 коп.

Зам. 0315240.

ОЩАСЛИВИЛИ...

Гроном серед якого неба дити мешчані кількох будинків, що належать Львівградське району, стала пропозиція виниклих навітрях. Одержавши відповіди листи від адміністрації, у зоні сім'ї (а більшість з них молоді) глибоко задумалися: де ж узяти оті 15 — тисяч народів, необхідні для виниклих?

— Нічого, знайдуть, — не

губитися з відповідами голова райагробуду М. Бондаренко. — Якогосяк ми купуємо — зберуть і на навітрях.

За словами керівника, вони просто замішані їм на тій відчайдушній раю, хоч і не прийняли це залучу про приватизацію. Підприємство не має наміру для існування.

Ще одні з аргументів: буду-

вали вони митло «вдочен», дити

своїх робітників. А вони т «вдоченість» касуєвали, виникло, що більше поповнені мешчані — «мучи», пошуть в інших організаціях. То чого ж вони мають жити в райагробуді, що досі вилучає приват?

Хоч голова й заспокоює, що валозабезпечення, ні не мають тепер необхідної суми, відразу на вулицю не виникнуть, але можливий розвиток подій насторожує. Виникати: адміністрація, нас додела підприємство до кінця, що динний

час зможу протриматися «на плаву» за рахунок людей. Спочатку продасть житловий фонд, потім оселені в об'єкти Фонд і тільки після того, як «пробіє» останні гроші, може не залишити кісло.

Міністром не допустимо, щоб підприємство становило за рахунок держави. Це означає, що велике голова районної ради Г. Морозова — була б неприємно, вражало досвід іоспів.

Після о вірті...
Микола ВОЛОК,
класний кореспондент
«Голосу України».
Кіровоградська область.

ЯК ПРИДБАТИ ГОБОЙ?

Мій онук Сергієм По-стойковим навчався в спеціальній музичній школі Івані Лисенка. З усіх музичних прикмет він має відмінні очини. Він успішного закінчив одинадцять класів і вступив до консерваторії. Він викладач радить придбати йому гобой. Але не де його купити, нічого у нас в Україні їх не викупили? Він хоче купити у мене французького інструменту «Морго», «Лор» або міншесий «Майоні», «Сонора» чи «Нобарт». Але ми для цього потрібні на валюта, ніякої, зрозуміло, і не маю. Завертали до різних відомств, Міністерства культури України, до різних благодійних організацій, та кожен час безуспішно.

Отримі і пишу до «Голосу України». Можливо, хтось має хоч старенький гобой та предств. його нам, а може, ніяк до-брі душі допомогти іншим чиним.

Валентина ПЕТРОВА.

Київ.